ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **UNIMEX – INVEST, s. r. o.**, se sídlem Svojsíkova 1596/2, Ostrava – Poruba, zastoupená JUDr. Danuškou Grygarovou, advokátkou se sídlem Házovice 2130, Rožnov pod Radhoštěm, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj**, se sídlem Na Jízdárně 3162/3, Ostrava, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: **Wildt & Biolek v. o. s.**, se sídlem Bohuslava Martinů 1038/20, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 11. 2020, č. j. 22 Af 80/2017 - 126,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný vydal dne 3. 7. 2017 dva exekuční příkazy, jimiž nařídil vůči žalobkyni daňovou exekuci přikázáním pohledávky z účtu (č. j. 2594126/17/3203-00540-805180) a prodejem nemovitých věcí (č. j. 2594395/17/3203-00540-805180), k vymožení nedoplatků na daních ve výši celkem 5 189 777,59 Kč (dále též „exekuční příkazy“) a exekučních nákladů ve výši 101 760 Kč. Podkladem exekučních příkazů bylo dle výkazu nedoplatků mj. rozhodnutí žalovaného o odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z příjmů právnických osob za rok 2006 ze dne 31. 5. 2010, č. j. 90106/10/390911806486

a platební výměr na penále na dani z příjmů právnických osob za rok 2005 ze dne 16. 6. 2010, č. j. 93052/10/390911806486 (dále též jako „sporná rozhodnutí“).

II.

[2] Žalobkyně podala proti exekučním příkazům žalobu u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“). Zpochybňovala především vykonatelnost rozhodnutí uvedených ve výkazu nedoplatků, neboť tato jí nemohla být řádně oznámena (doručena). V době od 28. 5. 2010 do 3. 5. 2013 totiž neměla v obchodním rejstříku zapsaný statutární orgán. Krajský soud rozsudkem ze dne 16. 8. 2018, č. j. 22 Af 80/2017 - 54 (dále též „první rozsudek“), exekuční příkazy zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že z důvodu absence statutárního orgánu žalobkyně nemohlo dojít k účinnému doručení sporných rozhodnutí. Na tom nemohlo dle krajského soudu nic změnit ani to, že žalobkyni bylo možné doručovat do datové schránky, do níž se přihlašovaly osoby s právem přístupu.

[3] Nejvyšší správní soud zrušil první rozsudek ke kasační stížnosti žalovaného rozsudkem ze dne 23. 9. 2019, č. j. 7 Afs 377/2018 - 38, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Konstatoval, že otázka doručení sporných rozhodnutí nebyla posouzena komplexně, neboť krajský soud nezohlednil, že právnická osoba nemusí nutně ve všech záležitostech jednat toliko prostřednictvím svého statutárního orgánu, ale může jednat i prostřednictvím jiných osob. Zdůraznil nutnost důkladného posouzení doručení sporných rozhodnutí, a to především zjištění, která konkrétní osoba se do datové schránky žalobkyně přihlásila. Přihlásila-li by se totiž do datové schránky žalobkyně v rozhodnou dobu některá z osob oprávněných k přístupu, došlo by k doručení písemnosti ve smyslu § 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o elektronických úkonech“). Poukázal přitom na ustálenou judikaturu, jež od uživatelů datových schránek vyžaduje jistý stupeň „bdělosti“, zejména při nakládání s přístupovými údaji (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2015, č. j. 4 As 160/2015 - 43, či ze dne 26. 8. 2015, č. j. 3 Ads 21/2015 - 44).

[4] Po vrácení věci krajský soud rozsudkem ze dne 16. 12. 2019, č. j. 22 Af 80/2017 - 92 (dále též „druhý rozsudek“), opět zrušil exekuční příkazy a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V souladu s pokynem zdejšího soudu zjistil, že se do datové schránky žalobkyně dne 1. 6. 2010 v 08:23:01 a dne 16. 6. 2010 v 15:09:42 přihlásil Petr Nevlud, který byl zapsán jako jednatel žalobkyně v obchodním rejstříku do 28. 5. 2010 a následně opět od 3. 5. 2013. Dle krajského soudu na základě těchto skutečností „*nelze zejména s ohledem na relativně krátký časový okamžik od výmazu jednatele z obchodního rejstříku do okamžiku 'doručení' (v prvním případě 3 dny a ve druhém 19 dnů) učinit bez dalšího doplnění (důkazů nebo alespoň úvah) závěr o tom, zda žalobkyně (ne)byla dostatečně bdělá a zda (ne)mohla včasnými kroky zabránit nastalé situaci.*“ Krajský soud uvedl, že žalovaný učinil závěr o doručení sporných rozhodnutí bez ohledu na to, jaká osoba se do datové schránky přihlásila, a na to, že žalobkyně v dané době neměla zapsaný statutární orgán. Měl však posoudit doručení podle konkrétních skutkových okolností věci, a to okamžitě poté, co zjistil absenci statutárního orgánu žalobkyně, což byla informace dostupná z veřejně přístupné části obchodního rejstříku. Následně byl povinen zjistit, zda má

žalobkyně jinou osobu oprávněnou za ni jednat, případně zda lze i přes absenci takové osoby považovat rozhodnutí doručovaná do její datové schránky za doručená. Pokud by dospěl k závěru, že rozhodnutí nebyla možno považovat za doručená, měl žalobkyni ustanovit zástupce podle § 10 odst. 2 věty poslední zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v rozhodném znění (dále též „ZSDP“). Krajský soud sám k posouzení těchto otázek nepřistoupil, neboť takový postup považoval za nahrazování činnosti žalovaného.

[5] Také druhý rozsudek Nejvyšší správní soud zrušil, a to rozsudkem ze dne 3. 9. 2020, č. j. 7 Afs 16/2020 - 19. Konstatoval, že krajský soud by posouzením otázky řádnosti doručení v rozhodované věci nenahrazoval činnost žalovaného. Po doplnění dokazování již nebylo nutné zjišťovat další skutkové okolnosti, neboť učiněná skutková zjištění byla pro posouzení otázky účinnosti doručení sporných rozhodnutí dostatečná. Nejvyšší správní soud proto krajskému soudu uložil, aby tuto otázku posoudil, a to především optikou ustálené judikatury zdůrazňující „bdělost“ uživatelů datových schránek při nakládání s přístupovými údaji a zajištění fungování jejich vnitřního uspořádání. Nejvyšší správní soud se rovněž vyjádřil k odkazu žalobkyně na usnesení Nejvyššího soudu č. j. 20 Cdo 1071/2020 - 836, a č. j. 20 Cdo 1073/2020 - 838. Uvedl, že tam vyslovené závěry se týkají jednání právnických osob v civilním soudním řízení, zatímco v nynějším případě je posuzována pouze otázka účinnosti doručování do datové schránky za výše popsaných skutkových okolností. Obě usnesení Nejvyššího soudu se navíc týkala doručení listin (exekučních titulů), ke kterému mělo dojít dne 28. 5. 2008, tedy před nabytím účinnosti zákona o elektronických úkonech, podle kterého byla doručována sporná rozhodnutí. Na posuzovanou věc dopadají spíše závěry vyjádřené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2019, č. j. 23 Cdo 641/2019 - 41, které se zabývá úpravou doručování v zákoně o elektronických úkonech a shodně jako judikatura kasačního soudu vychází ze zásady určité bdělosti při nakládání s přístupovými údaji do datové schránky.

[6] Po vrácení věci krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále též „napadený rozsudek“) žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že sporná rozhodnutí byla žalobkyni řádně doručena tím, že se do její datové schránky přihlásila osoba disponující přístupovými údaji. Stala se tak vykonatelnými exekučními tituly. Krajský soud se neztotožnil s názorem žalobkyně, že by bylo povinností správce daně ustanovit jí zástupce ve smyslu § 10 odst. 2 ZSDP. Za situace, kdy žalobkyně měla stále zpřístupněnou datovou schránku a doručené písemnosti aktivně přebírala, nevznikly žalovanému legitimně pochybnosti o tom, kdo je oprávněn jednat jejím jménem. Na tom nic nemění ani to, že správce daně musel získat vědomost o změně vnitřního uspořádání nahlédnutím do rejstříkového spisu žalobkyně. Není povinností žalovaného zkoumat, zda je osoba přihlašující se do datové schránky k tomuto úkonu oprávněna. Žalovanému svědčí zákonný předpoklad, že přihlašující se osoba, která disponuje přístupovými údaji, je osobou oprávněnou. Bylo by v rozporu s principem fungování datových schránek, aby žalovaný tuto skutečnost ověřoval a jakkoliv se ujišťoval o účinnosti doručení. Z úkonů, které žalobkyně po doručení rozhodnutí ve správním řízení učinila, nadto vyplývalo, že došlo minimálně k materiálnímu doručení sporných rozhodnutí. Krajský soud dále poukázal na to, že žalobkyně disponovala právními nástroji, jimiž mohla ve vztahu ke správci daně reagovat na změnu svého vnitřního uspořádání. Vůbec však netvrdila, že by v tomto směru aktivně jakékoliv kroky učinila. K tomu krajský soud odkázal na judikaturu, podle níž je vyžadována „bdělost“ majitelů datových schránek nejen při nakládání s přístupovými údaji,

ale i ve vztahu k zajištění fungování vnitřního uspořádání. Žalobkyně měla dostatek času předejít hrozící úplné absenci osoby oprávněné za ni jednat. Ani v tomto ohledu ovšem nic nepodnikla. Krajský soud upozornil na to, že z hlediska posouzení „bdělosti" žalobkyně není bez významu, že jediným společníkem žalobkyně je matka Petra Nevluda, která má trvalý pobyt na téže adrese. Lze proto důvodně předpokládat, že nespatřovala v držení platných přístupových údajů do datové schránky žalobkyně Petrem Nevludem jakékoliv ohrožení ve smyslu § 9 odst. 2 zákona o elektronických úkonech. Umožnila tak, aby se Petr Nevlud nadále přihlašoval jako oprávněná osoba do datové schránky žalobkyně, a bylo jí tak touto formou doručováno. Krajský soud se neztotožnil s názorem žalobkyně, že účinnost doručení a schopnost jednat před správním orgánem od sebe nelze oddělit. Rozhodným faktorem je zde existence datové schránky, u níž se doručování řídí speciální právní úpravou. Ta má vlastní pravidla, odlišná od doručování upraveného jinými procesními předpisy, což potvrzuje i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2019, č. j. 23 Cdo 641/2019 - 41. Krajský soud uzavřel, že aplikací zákona o elektronických úkonech nemohlo být v nyní posuzované věci zasaženo právo žalobkyně na spravedlivý proces.

III.

[7] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka") podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s."). Krajský soud se podle ní neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu a nesprávně posoudil otázku, zda došlo k účinnému doručení sporných rozhodnutí. Zopakovala, že od sebe nelze oddělit účinnost doručení a schopnost právnické osoby samostatně jednat. Zdůraznila, že v rozhodné době neměla jednatele, a tudíž nemohla účinně jednat. Bylo přitom povinností rejstříkového soudu oznámit zveřejňované údaje do jednoho týdne od jejich zápisu také příslušnému daňovému orgánu a bezodkladně též ministerstvu vnitra. Lze důvodně předpokládat, že se tak stalo, pokud správce daně dne 9. 7. 2010 nahlížel do rejstříkového spisu stěžovatelky. Nejpozději 4. 6. 2010 se tedy správce daně dozvěděl, že stěžovatelka nemá statutární orgán. V souladu s § 10 odst. 2 ZSDP jí tudíž měl ustanovit zástupce, a dbát tak ve smyslu § 2 odst. 1 ZSDP na zachování jejích práv a právem chráněných zájmů. Jelikož se tak nestalo, bylo zasaženo právo stěžovatelky na spravedlivý proces a řízení bylo zasaženo vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí. Současně správce daně porušil rovněž § 17a ZSDP, neboť doručoval do datové schránky stěžovatelky, ačkoliv měl pochybnosti, kdo za ni jedná a neustanovil jí zástupce. Závěrem stěžovatelka odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020, č. j. 27 Cdo 791/2019 - 435. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[8] Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejdříve se Nejvyšší správní soud musel zabývat přípustností podané kasační stížnosti, jelikož jde v pořadí již o třetí kasační stížnost, byť první kasační stížnost stěžovatelky. S ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je opakovaná kasační stížnost v téže věci přípustná jen za předpokladu, že je jako její důvod namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Ten se nemá znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, pokud se tímto právním názorem krajský soud řídil (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05). Nepřípustnost kasační stížnosti se dotýká především otázek, které Nejvyšší správní soud v téže věci již závazně posoudil, resp. mohl posoudit (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. další výjimky z aplikovatelnosti tohoto ustanovení. Lze shrnout, že přípustnost opětovné kasační stížnosti (včetně stížnosti podané druhým účastníkem řízení) je omezena na důvody, které Nejvyšší správní soud v souladu se zákonným omezením svého přezkumu dosud v téže věci neřešil. Podá-li kasační stížnost v téže věci druhý účastník řízení, je § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. aplikovatelný zejména v případě, kdy tento účastník brojí proti závěrům krajského soudu, které jsou výsledkem aplikace právního názoru vyjádřeného v předchozím zrušujícím rozsudku (blíže viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2011, č. j. 6 As 1/2011 - 139). Tento názor potvrdil i Ústavní soud v bodech 23 a 24 nálezu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 926/19.

[12] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud první rozsudek zrušil z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení se závazným právním názorem, že dokazování je nutné doplnit o zjištění, která konkrétní osoba se v rozhodnou dobu přihlásila do datové schránky stěžovatelky (a v návaznosti na toto zjištění věc posoudit). Druhý rozsudek, který byl vydán po doplnění dokazování, Nejvyšší správní soud zrušil proto, že krajský soud dospěl k chybnému závěru, že na základě nově zjištěného skutkového stavu nelze ve věci rozhodnout. Ani v jednom z případů se tedy Nejvyšší správní soud nezabýval meritorně otázkou, zda za zjištěného skutkového stavu došlo k účinnému doručení sporných rozhodnutí. V rozsudku č. j. 7 Afs 16/2020 - 19 nicméně poskytl krajskému soudu určité vodítko pro vlastní posouzení věci, když odkázal na judikaturu týkající se podmínek doručování do datové schránky a jeho účinnosti. Zdůraznil, že krajský soud „*musí vzít v potaz, že se od uživatelů datových schránek vyžaduje jistý stupeň 'bdělosti' nejen pokud jde o otázku nakládání s přístupovými údaji (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2015, č. j. 4 As 160/2015 - 43, a ze dne 26. 8. 2015, č. j. 3 Ads 21/2015 - 44), ale i ve vztahu k zajištění fungování jejich vnitřního uspořádání (viz rozsudek ze dne 28. 8. 2019, č. j. 2 Afs 138/2018 - 48, […]).*“ Vyjádřil se rovněž k aplikovatelnosti závěrů judikatury Nejvyššího soudu, které se dovolávala stěžovatelka, na posuzovanou věc. Konkrétně konstatoval, že usnesení

č. j. 20 Cdo 1071/2020 - 836 a č. j. 20 Cdo 1073/2020 - 838, se týkají jednání právnických osob v civilním soudním řízení a vychází z § 21 o. s. ř., pročež jejich závěry nejsou aplikovatelné, neboť v nynějším případě je striktně vzato posuzována pouze otázka účinnosti doručování do datové schránky.

[13] S ohledem na uvedené Nejvyšší správní soud shledal za nepřípustnou ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. kasační argumentaci odkazující na judikaturu týkající se jednání v civilním soudním řízení. Touto argumentací stěžovatelka fakticky polemizuje pouze s předchozím zrušujícím rozsudkem Nejvyššího správního soudu, ve kterém bylo jasně vysvětleno, proč nelze závěry této judikatury v nyní posuzovaném případě bez dalšího přiléhavě aplikovat. Smyslem umožnění podání opakované kasační stížnosti však není otevřít prostor k polemice s předchozím zrušujícím rozsudkem kasačního soudu, jenž je svým právním názorem vysloveným dříve v téže věci sám vázán (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Toto omezení vylučuje i možnost, aby Nejvyšší správní soud revidoval svůj původní závazný právní názor k nové kasační stížnosti v téže věci, leda by mezitím došlo ke změně právní úpravy či judikatury nadřízených soudních orgánů (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, č. 1723/2008 Sb. NSS, či usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 4 As 3/2018 - 50, č. 4015/2020 Sb. NSS). V nynějším řízení tedy nyní rozhodující senát nemůže sám od sebe změnit svůj právní názor vyjádřený v druhém zrušujícím rozsudku.

[14] Nejvyšší správní soud považuje dále za vhodné uvést, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou. Kvalita kasační stížnosti a její obsah tedy do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozsudku soudu. Obdobné lze vztáhnout i na jednotlivé stížní body. Stěžovatel tak nese odpovědnost za to, že v kasační stížnosti specifikuje srozumitelně skutkové a právní důvody, pro něž napadá rozhodnutí krajského soudu. Pokud pak stěžovatel uvádí jednotlivé stížní body, avšak opomine je jasně vymezit a jeho argumentace je čistě v rovině obecné polemiky s názorem krajského soudu na řešenou věc, aniž by konkrétně rozporovala důvody napadeného rozhodnutí, je zřejmé, že se Nejvyšší správní soud zaměří především na ty námitky, které by obsahově mohly nasvědčovat případnému porušení veřejných subjektivních práv stěžovatele. Podloží-li stěžovatel své námitky konkrétní argumentací jen v omezené míře, může být soudem na takové námitky reagováno pouze mírou srovnatelnou (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54, ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 As 67/2011 - 108, a ze dne 6. 4. 2017, č. j. 3 Afs 152/2016 - 24).

[15] Stěžovatelka v kasační stížnosti fakticky pouze namítá, že jí měl být kvůli absenci jednatele správcem daně ustanoven zástupce, a protože se tak nestalo, nemohlo dojít k řádnému doručení sporných rozhodnutí. Právě tuto otázku měl dle stěžovatelky krajský soud posoudit chybně. Nutno však dodat, že krajský soud se uvedenou otázkou poměrně podrobně zabýval, přičemž řádně a srozumitelně vysvětlil, proč správce daně za daných skutkových okolností nepostupoval v rozporu se zákonem, pokud v rozhodné době od 28. 5. 2010 do 3. 5. 2013 doručoval do datové schránky stěžovatelky a neustanovil jí zástupce. Stěžovatelka však na tuto jeho obsáhlou argumentaci nijak konkrétně nereaguje. Nepolemizuje tedy s rozhodovacími důvody krajského soudu, ale pouze opakuje argumenty, s nimiž se krajský soud již vypořádal.

[16] Podle Nejvyššího správního soudu přitom není závěrům krajského soudu co vytknout. Krajský soud vycházel zcela správně z judikatury věnující se doručování do datových schránek, neboť okolnost, že bylo doručováno právě do datové schránky, je v projednávané věci stěžejní. Zaměřil se v souladu s pokynem Nejvyššího správního soudu především na posouzení otázky „bdělosti" stěžovatelky jakožto majitelky datové schránky (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 160/2015 - 43, či č. j. 2 Afs 138/2018 - 48). Na jejím základě pak dospěl ke správnému závěru, že bylo především na stěžovatelce, aby odpovídajícím způsobem řešila změnu svých vnitřních poměrů související s řízením o výmazu jejího jediného jednatele, a předešla tak případným negativním důsledkům absence osoby, která by byla s to se s písemností doručenou do datové schránky seznámit, nebo s ní jinak nakládat. Namísto toho, aby stěžovatelka svou situaci nějak aktivně řešila (alespoň zpravila správce daně o objektivní okolnosti, že nemá statutárního zástupce, případně jakoukoli jinou osobu oprávněnou k přístupu do své datové schránky), ponechala přístupové údaje ke své datové schránce bývalému jednateli a nechala jej platně do ní přihlašovat a přebírat tam doručené písemnosti. Právě a pouze toto liknavé a současně velmi lehkovážné jednání stěžovatelky pak vedlo k tomu, že nelze na sporná rozhodnutí nahlížet jinak než jako na řádně doručená.

[17] S ohledem na uvedené musí Nejvyšší správní soud aprobovat rovněž závěr krajského soudu, že žalovaný nebyl povinen ustanovit stěžovatelce zástupce dle § 10 odst. 2 ZSDP.

[18] Dle uvedeného ustanovení platilo, že *správce daně může ustanovit zástupce také tomu, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit písemnost na známou adresu a který nezmocnil žádného zástupce, jakož i tomu, kdo byl stižen duševní nebo jinou poruchou, pro kterou nemůže v řízení jednat, nebo kdo není schopen srozumitelně se vyjadřovat. Správce daně ustanoví zástupce také právnické osobě, pokud vzniknou pochybnosti o tom, kdo je oprávněn jednat jejím jménem. Proti rozhodnutí o ustanovení zástupce se lze odvolat.*

[19] Předpokladem aplikace citovaného ustanovení je tedy vznik pochybností správce daně o tom, kdo je oprávněn za daňový subjekt jednat. Jak již konstatoval krajský soud, v posuzované věci stěžovatelka z pohledu žalovaného nadále měla zpřístupněnu datovou schránku a aktivně přebírala doručované písemnosti. Žádná okolnost tedy nenasvědčovala tomu, aby žalovanému vznikly v souvislosti s doručováním písemností stěžovatelce jakékoliv pochybnosti stran toho, kdo je oprávněn jednat za stěžovatelku. Žalovaný mohl legitimně usuzovat na to, že stěžovatelka má svoje vnitřní záležitosti nadále řádně uspořádané a že disponuje osobou oprávněnou k přístupu do datové schránky. Jak správně konstatoval krajský soud, orgán doručující svá rozhodnutí prostřednictvím systému datových schránek skutečně není povinen ověřovat, zda se do datové schránky přihlašuje osoba k tomu oprávněná, a ujišťovat se tak o účinnosti doručení. Právě v tomto ohledu leží odpovědnost na právnické osobě, která je ve smyslu § 9 odst. 2 zákona o elektronických úkonech *povinna zacházet s přístupovými údaji tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití*. Nelze rovněž přehlížet, že stěžovatelka na doručená rozhodnutí dokonce reagovala. Krajský soud navíc v souladu s výše uvedenou judikaturou velmi příléhavě poukázal na to, že stěžovatelka disponovala právními nástroji, jimiž mohla (a měla) reagovat na nastalou

změnu svého vnitřního uspořádání. Rovněž v tomto ohledu se s jeho závěry Nejvyšší správní soud ztotožňuje a plně odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku.

[20] K odkazu stěžovatelky na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020, č. j. 27 Cdo 791/2019 - 435, kasační soud na závěr dodává, že toto usnesení je pro posouzení věci irelevantní. Nejvyšší soud v něm pouze konstatoval, že případné zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku pro některý z trestných činů uvedených v § 6 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona, v rozhodném znění, na základě kterého došlo k zániku funkce jednatele společnosti, má za následek pouze odpadnutí překážky, pro kterou se osoba nepovažuje za bezúhonnou ve smyslu uvedeného ustanovení. Nevede však k obnovení funkce jednatele. Nijak se tedy netýká otázky doručování do datové schránky, což je podstatou nyní posuzované věci.

[21] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[22] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

[23] Výrok ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení vychází z § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů hodných zvláštního zřetele jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V daném řízení osoba zúčastněná na řízení neplnila žádné povinnosti, které by jí soud uložil, přičemž nebyly shledány ani žádné další důvody hodné zvláštního zřetele, které by právo na náhradu nákladů odůvodňovaly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2022

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu